

Direction (Q. Nos. 1-5) : Study the following information carefully and answer the questions given below :

Following are the conditions for selecting Senior Manager-General Banking in a bank :

The candidate must

- (i) have secured at least 60 percent marks in std. XII
 - (ii) have secured at least 55 percent marks in Graduation in any discipline
 - (iii) have secured at least 60 percent marks in Postgraduate degree/ diploma in Management/ Economics/Statistics
 - (iv) be at least 25 years and not more than 35 years as on 01-03-2010
 - (v) have post qualification work experience of at least 2 years as General Banking Officer in a bank
 - (vi) have secured at least 40 percent marks in the personal interview.
- In case of a candidate who satisfies all the above conditions except
- (a) at (iii) above but has secured at least 60 percent marks in CA or ICWA, the case is to be referred to the VP-Recruitment.
 - (b) at (vi) above but has secured at least 65 percent marks in the written examination and at least 35 percent marks in the personal interview, the case is to be referred to the President-Recruitment.

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 1-5) : ଯତ୍ନ ସହ ନିମ୍ନ ପ୍ରଦତ୍ତ ପଢ଼ ଏବଂ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ। ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ବରିଷ୍ଠ ପରିଚାଳକ-ସାଧାରଣ ବ୍ୟାଙ୍କ ପରିଚାଳନା ଚନ୍ଦନ ନିମିତ୍ତ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ରହିଛି :

ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିଶ୍ଚିତ

- (i) ଦ୍ଵାବନ୍ଧ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡରେ ଅଭିକ୍ରମରେ 60% ମାର୍କ ରଖିଥିବେ।
 - (ii) ଯେ କୌଣସି ବିଭାଗରେ ସ୍ନାତକରେ ଅଭିକ୍ରମରେ 55% ମାର୍କ ରଖିଥିବେ।
 - (iii) ପରିଚାଳନା / ଅର୍ଥନୀତି / ପରିସଂଖ୍ୟାତ୍ତ୍ଵ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡିଗ୍ରୀ / ଡିପ୍ଲୋମାରେ ଅଭିକ୍ରମରେ 60% ମାର୍କ ରଖିଥିବେ।
 - (iv) 01-03-2010 ଶୁକ୍ଳା ଅଭିକ୍ରମରେ 25 ବର୍ଷ 35 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ନ ଥିବେ।
 - (v) ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟାଙ୍କ ପରିଚାଳନା ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ଅଭିକ୍ରମରେ 2 ବର୍ଷର କ୍ଷିପ୍ରାୟ ଯୋଗ୍ୟତା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଭିଜ୍ଞତା ଥିବା।
 - (vi) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ଅଭିକ୍ରମରେ 40% ମାର୍କ ହାସଲ କରିଥିବେ।
- ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବ୍ୟତୀତ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ସର୍ତ୍ତକୁ କରୁଥିବା ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ
- (a) ଉପର ସହିତ ସର୍ତ୍ତ (iii) ରେ CA ବା ICWA ରେ ଅତି କମରେ 60% ରଖିଥିଲେ ବା ଫ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିକ୍ରୁଟମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟସ୍ଥ ଘଟଣା ସୂଚିତ କରାଯିବ।
 - (b) ଉପର ସହିତ ସର୍ତ୍ତ (vi) ରେ ନିକ୍ରମରେ ପରୀକ୍ଷାରେ ଅଭିକ୍ରମରେ 65% ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ଅଭିକ୍ରମରେ 35% ମାର୍କ ରଖିଥିବା ଘଟଣାକୁ ଫ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିକ୍ରୁଟମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟସ୍ଥ ସୂଚିତ କରାଯିବ।

Each question below are given details of one candidate. You have to take one of the following courses of action based on the information provided and the conditions and sub-conditions given above and mark the number of that course of action as your answer. You are not to assume anything other than the information provided in each question. All these are given to you as on 01-03-2010 :

1. Neha Salve has been working in a bank as a Generalist Officer for the past four years after completing her Postgraduate degree in Economics with 60 percent marks. She has secured 60 percent marks in both Graduation and std. XII. She was born on 24th August, 1979. She has secured 70 percent marks in the written examination and 38 percent marks in the personal interview.

- (A) The data provided is inadequate to take decision
- (B) The case is to be referred to the VP-Recruitment
- (C) The case is to be referred to the President-Recruitment
- (D) The candidate is to be selected

ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ବିଆଯାଇଛି । ବିଆଯାଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ସୂଚନା, ସର୍ବ ଓ ଉପସର୍ବଗୁଡ଼ିକୁ ଆଧାର କରି ଆପଣଙ୍କୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରାକୁ ନେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରାର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଉତ୍ତର ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ବିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ବ୍ୟତୀତ ଆପଣ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେବେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ 01-03-2010 ସୁଦ୍ଧା ବିଆଯାଇଛି ।

1. ନେହା ସାଲଭେ ନିଜର ଅର୍ଥନୀତିରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର 60% ନମ୍ବର ସହ ଡିଗ୍ରୀ ହାସଲ କରି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜେନେରାଲିଷ୍ଟ ଅଫିସର ଭାବେ ଗତ ଚାରି ବର୍ଷ ଧରି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ସେ ଉତ୍ତମ ସ୍ନାତକ ଓ ଦ୍ଵାବର୍ଷ ଶ୍ରେଣୀରେ 60% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି । 1979 ଅଗଷ୍ଟ 24ରେ ସେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ ନିଖୁତ ପରୀକ୍ଷାରେ 70% ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାକ୍ଷାତକାରରେ 38% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି ।

- (A) ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ
- (B) ଯଦି ଭାଇସ୍ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିକ୍ରୁଟମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟକୁ ଘରଣା ସୂଚିତ କରିବାକୁ ହେବ
- (C) ଯଦି ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିକ୍ରୁଟମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟକୁ ଘରଣା ସୂଚିତ କରିବାକୁ ହେବ
- (D) ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ ହୁଅନ୍ତି

2. Neeta Jaiswal was born on 2nd of June, 1980. She has been working in a bank as a Generalist Officer for the past three years after completing her Postgraduation degree in Economics with 60 percent marks. She has secured 68 percent marks in H. Sc. and 58 percent marks in B. Com. She has also secured 50 percent marks in both the written examination and personal interview.

- (A) The data provided is inadequate to take decision
- (B) The case is to be referred to the VP-Recruitment
- (C) The case is to be referred to the President-Recruitment
- (D) The candidate is to be selected

3. Kesav Vora was born on 8th November, 1978. He has secured 65 percent marks in std. XII and 60 percent marks in Graduation. He has secured 58 percent marks in M.A. Economics and 60 percent in ICWA. He has been working in a bank as a Generalist Officer for the past two years after completing his education. He has also secured 50 percent marks in the written examination and 45 percent marks in the personal interview.

- A) The data provided is inadequate to take decision
- B) The case is to be referred to the VP-Recruitment
- C) The case is to be referred to the President-Recruitment
- D) The candidate is to be selected

2. ନୀତା ଜାଇସ୍‌ୱାଲ 1980 ଜୁନ 2 ତାରିଖରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସର୍ବମୁଖ୍ୟତଃ 60% ନମ୍ବର ସ୍‌କୋରରେ ଶିକ୍ଷା ସମାପନ କରି ଗତ ତିନିବର୍ଷ ଧରି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜେନେରାଲିଷ୍ଟ ଅଫିସର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ସେ ଏଚ.ଏସସିରେ 60% ମାର୍କସ୍ ଓ ବି.କମ୍‌ରେ 58% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି । ସେ ମଧ୍ୟମ ଶିକ୍ଷାରେ 50% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି ।

- (A) ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ
- (B) ଯଦି ଭାଇସ୍ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିକ୍ରୁଟମେଣ୍ଟ ନିକଟକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ ତେବେ
- (C) ଯଦି ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିକ୍ରୁଟମେଣ୍ଟ ନିକଟକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ ତେବେ
- (D) ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ ହୁଅନ୍ତି

3. କେଶବ ଭୋରା 1978 ନଭେମ୍ବର 8 ତାରିଖରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ସ୍‌ଟୁଡେଣ୍ଟସ୍ ଶିକ୍ଷାରେ 65% ନମ୍ବର ଏବଂ ସ୍‌ଟୁଡେଣ୍ଟସ୍ ଶିକ୍ଷାରେ 60% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି । ସେ ଏମ.ଏ. ଇକୋନୋମିକ୍ସରେ 58% ଏବଂ ଇକୋନୋମିକ୍ସରେ 60% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି । ସେ ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଧରି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜେନେରାଲିଷ୍ଟ ଅଫିସର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ସେ ମଧ୍ୟମ ଶିକ୍ଷାରେ 50% ନମ୍ବର ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାରେ 45% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି ।

- (A) ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ
- (B) ଯଦି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ ତେବେ
- (C) ଯଦି ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିକ୍ରୁଟମେଣ୍ଟ ନିକଟକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ ତେବେ
- (D) ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ ହୁଅନ୍ତି

4. Arindam Ghosh has been working in a bank as a Generalist Officer for the past four years after completing his Postgraduate Diploma in Management with 60 percent marks. He has secured 50 percent marks in the written examination and 40 percent marks in the personal interview. He has also secured 70 percent marks in std. XII. He was born on 25th February, 1975.

- (A) The data provided is inadequate to take decision
 (B) The case is to be referred to the VP-Recruitment
 (C) The candidate is to be selected
 (D) The candidate is not to be selected

Sohan Majhi has secured 65 percent marks in B. Sc. and 70 percent marks in M. Sc. Statistics. He has been working in a bank as Generalist Officer for the past three years after completing his Postgraduation. He has secured 55 percent marks in the written examination and 50 percent marks in the personal interview. He was born on 8th of July, 1982.

- (A) The data provided is inadequate to take decision
 (B) The case is to be referred to the VP-Recruitment
 (C) The case is to be referred to the President-Recruitment
 (D) The candidate is to be selected

4. ଅରିନ୍ଦମ ଗୋଷ୍ଠ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟରେ 60% ନମ୍ବର ରଖି ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଡିପ୍ଲୋମା ଶେଷ କରି ବିଗତ ଚାରିବର୍ଷ ଧରି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜେନରାଲିଷ୍ଟ ଅଫିସର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି। ସେ ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷାରେ 50% ନମ୍ବର ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାକ୍ଷାତକାରରେ 40% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି। ସେ ମଧ୍ୟ ଦ୍ଵାବଦଶ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡରେ 70% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି। ସେ 1975 ଫେବୃୟାରୀ 25ରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ।

- (A) ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟାକ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ
 (B) ଯଦି ଭାଇସ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିଜୁଏନମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟରୁ ଘଟଣା ସୂଚିତ କରିବାକୁ ହେବ
 (C) ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ ହୁଅନ୍ତି
 (D) ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ ନ ହୁଅନ୍ତି

5. ସୋହନ ମାଝି ବି.ଏସ.ସି ରେ 65% ଏବଂ ଏମ.ଏସ.ସି ରେ 70% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି। ସେ ନିଜର ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ ପରେ ଗତ ତିନିବର୍ଷ ଧରି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜେନରାଲିଷ୍ଟ ଅଫିସର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି। ସେ ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷାରେ 55% ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାକ୍ଷାତକାରରେ 50% ନମ୍ବର ରଖିଛନ୍ତି। ସେ 1982 ଜୁଲାଇ 8ରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ।

- (A) ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟାକ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ
 (B) ଯଦି ଘଟଣାଟି ଭାଇସ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିଜୁଏନମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟରୁ ସୂଚିତ କରିବାକୁ ହେବ
 (C) ଯଦି ଘଟଣାଟି ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିଜୁଏନମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିକଟରୁ ସୂଚିତ କରିବାକୁ ହେବ
 (D) ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଚୟନ ହୁଅନ୍ତି

6. Keeping in mind the relation between numbers of the first pair, find the possible number for the 2nd pair from the options given below :

43 : 12 :: 84 : ?

- (A) 46
- (B) 32
- (C) 12
- (D) None of the above

7. Three words are given in the following question which have common feature. Four options are given below the three words, one of which has that same common feature. Find the word :

Fruit, Flower, Stem

- (A) Scent
- (B) Leaf
- (C) Vegetation
- (D) Forest

Three words are given in the following question. Four options are given below, one of which is representative of the three words. Find that option :

Cheetah, Lion, Tiger

- A) Zoo
- B) Extinct
- C) Circus
- D) Carnivorous

6. ପ୍ରଥମ ଯୋଡ଼ିର ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସଂଖ୍ୟା ମନରେ ରଖି ବିକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଡ଼ିର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଖୋଜି ବାହାର କର।

43 : 12 :: 84 : ?

- (A) 46
- (B) 32
- (C) 12
- (D) ଏଥରୁ କେଉଁଟି ନୁହେଁ

7. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରେ ତିନୋଟି ଶବ୍ଦ ବିଆଯାଉଥିବା ଯାହାର ସମାନ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ରହିଛି। ତିନୋଟି ଶବ୍ଦ ଚଳେ ବାରେଡ଼ି ବିକଳ୍ପ ବିଆଯାଇଛି ଯାହାମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିକର ସମାନ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ରହିଛି। ସେହି ଶବ୍ଦଟି ଖୋଜି ବାହାର କର।

ଫଳ, ଫୁଲ, କାଣ୍ଡ

- (A) ଗନ୍ଧ
- (B) ପତ୍ର
- (C) ଉଦ୍ଭିଦ
- (D) ଜଙ୍ଗଲ

8. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରେ ତିନୋଟି ଶବ୍ଦ ବିଆଯାଉଥିବା ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଚଳେ ବାରେଡ଼ି ବିକଳ୍ପ ବିଆଯାଇଛି ଯେଉଁଥିରୁ ଗୋଟିଏ ତିନୋଟି ଶବ୍ଦର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ସେହି ବିକଳ୍ପଟିକୁ ଖୋଜି ବାହାର କର।

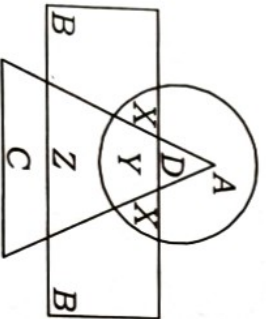
ଚିତାବାଘ, ସିଂହ, ବାଘ

- (A) ଚିଡ଼ିଆଖାନା
- (B) ବିଲୁପ୍ତ
- (C) ସର୍କସ
- (D) ମାଂସାଶୀ

9. Raj travelled from a point X straight to Y at a distance of 80 metres. He turned right and walked 50 metres, then again turned right and walked 70 metres. Finally, he turned right and walked 50 metres. How far is he from the starting point?
- (A) 10 metres
(B) 20 metres
(C) 50 metres
(D) 70 metres

10. Pointing to a photograph, a person tells his friend, "She is the granddaughter of the elder brother of my father." How is the girl in the photograph related to this man?
- (A) Niece
(B) Sister
(C) Aunt
(D) Sister-in-law

Direction (Q. Nos. 11-15) : In the following diagram, the circle represents College Professors, the triangle stands for Surgical Specialists and Medical Specialists are represented by the rectangle : :

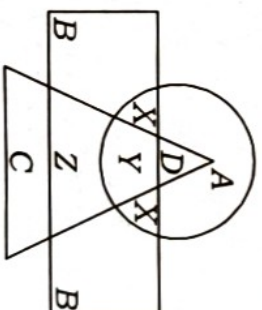

11. B represents
- (A) Professors who are neither Medical nor Surgical Specialists
(B) Professors who are not Surgical Specialists
(C) Medical Specialists who are neither Professors nor Surgical Specialists
(D) Professors who are not Medical Specialists

9. ରାଜ X ବିନ୍ଦୁରୁ ଯିଏ Y ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 80 ମିଟର ଦୂରତା ଭ୍ରମଣ କଲେ। ସେ ଡାହାଣକୁ ବୁଲିଲେ ୫ 50 ମିଟର ଚାଲିଲେ। ବାପରେ ଆଉଥରେ ଡାହାଣକୁ ବୁଲି 70 ମିଟର ଚାଲିଲେ। ଶେଷରେ, ସେ ଡାହାଣକୁ ବୁଲି 50 ମିଟର ଚାଲିଲେ। ସେ ଆରମ୍ଭ ବିନ୍ଦୁରୁ କେତେ ଦୂରରେ ଥିଲେ ?
- (A) 10 ମିଟର
(B) 20 ମିଟର
(C) 50 ମିଟର
(D) 70 ମିଟର

10. ବୋଟିଏ ଫଟୋରୁ ସୂଚିତ କରି ଜଣେ ଲୋକ ତାଙ୍କର ସାନାକୁ କହିଲେ, "ସେ ମୋ ବାପାଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇଙ୍କର ନାତୁଣୀ ଅଟେ।" ଫଟୋରେଥିବା ଝିଅଟି କିପରି ସେହି ଲୋକ ସହିତ ସଂପର୍କିତ ?
- (A) ଝିଆରୀ
(B) ଭଉଣୀ
(C) ଖୁଡ଼ି
(D) ଶାଳୀ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 11-15) : ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଡାଇଗ୍ରାମରେ ବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ର କଲେଜ ପ୍ରଫେସର, ତ୍ରିଭୁଜାକାର କ୍ଷେତ୍ର ସର୍ଜିକାଲ ସେଶାଲିଷ୍ଟ ଏବଂ ଆୟତାକାର କ୍ଷେତ୍ର ମେଡିକାଲ ସେଶାଲିଷ୍ଟ ମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ।

11. B ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ
- (A) ପ୍ରଫେସର ଯେଉଁମାନେ ଉଭୟ ମେଡିକାଲ ଏବଂ ସର୍ଜିକାଲ ସେଶାଲିଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି
(B) ପ୍ରଫେସର ଯେଉଁମାନେ ସର୍ଜିକାଲ ସେଶାଲିଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି
(C) ମେଡିକାଲ ସେଶାଲିଷ୍ଟ ଯେଉଁମାନେ ଉଭୟ ପ୍ରଫେସର ଏବଂ ସର୍ଜିକାଲ ସେଶାଲିଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି
(D) ପ୍ରଫେସର ଯେଉଁମାନେ ମେଡିକାଲ ସେଶାଲିଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି

12. College Professors who are also Medical Specialists are represented by
- (A) A
(B) X
(C) Y
(D) Z
13. College Professors who are also Surgical Specialists are represented by
- (A) A
(B) B
(C) C
(D) D
14. Surgical Specialists who are also Medical Specialists but **not** Professors are represented by
- (A) B
(B) X
(C) Y
(D) Z
15. C represents
- (A) Medical Specialists
(B) College Professors
(C) Surgical Specialists
(D) Medical and Surgical Specialists

12. କଲେଜ ପ୍ରଫେସର ଯେଉଁମାନେ ମଧ୍ୟ ମେଡିକାଲ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ ଅଟନ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି
- (A) A
(B) X
(C) Y
(D) Z
13. କଲେଜ ପ୍ରଫେସର ଯେଉଁମାନେ ମଧ୍ୟ ସର୍ଜିକାଲ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ ଅଟନ୍ତି, ସେମାନେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି
- (A) A
(B) B
(C) C
(D) D
14. ସର୍ଜିକାଲ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ ଯେଉଁମାନେ ମଧ୍ୟ ମେଡିକାଲ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ ଅଟନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଫେସର ନୁହଁନ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି
- (A) B
(B) X
(C) Y
(D) Z
15. C ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ
- (A) ମେଡିକାଲ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ
(B) କଲେଜ ପ୍ରଫେସର
(C) ସର୍ଜିକାଲ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ
(D) ମେଡିକାଲ ଏବଂ ସର୍ଜିକାଲ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ

Direction (Q. Nos. 16-20) : Read the following information carefully and answer the questions given below :

Answer the questions given below :
 (i) A, B, C, D, E, F and G are sitting around a circle and are facing the centre.
 (ii) G is second to the left of C, who is to the immediate left of F.
 (iii) A is third to the left of E.
 (iv) B is between D and E.

16. Which of the following has the middle person sitting between the remaining two?
 (A) FCE
 (B) EFB
 (C) DEB
 (D) None of the above

17. Which of the following is the position of F?
 (A) Fourth to the right of D
 (B) To the immediate left of C
 (C) Between A and E
 (D) To the immediate right of A

18. Which of the following is **false**?
 (A) A is fourth to the right of E
 (B) G is to the immediate right of D
 (C) F is third to the right of D
 (D) B is to the immediate left of D

19. Which of the following is **true**?
 (A) C is the fourth to the left of B
 (B) A is to the immediate right of G
 (C) D is second to the left of E
 (D) B is second to the right of G

20. Which of the following pairs has the first person sitting to the immediate left of the second person?
 (A) BE
 (B) CA
 (C) GD
 (D) DG

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 16-20) : ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସୂଚନାକୁ ଯତ୍ନ ସହ ପଢ଼ ଏବଂ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ।

(i) A, B, C, D, E, F ଏବଂ G ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ରର ଚାରିପାଖରେ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ମୁହଁ କରି ବସିଛନ୍ତି।
 (ii) G, C ର ବାମକୁ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ରହିଛି, ଯିଏ କି F ର ବାମକୁ ନିକଟତର ଅଟେ।
 (iii) A, E ର ବାମକୁ ତୃତୀୟରେ ରହିଛି।
 (iv) B, D ଓ E ର ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି।

16. ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ଅବଶିଷ୍ଟ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ବସିଛି?
 (A) FCE
 (B) EFB
 (C) DEB
 (D) ଏଥିରୁ କେଉଁଟି ନୁହେଁ

17. ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି F ର ସ୍ଥିତି ଅଟେ?
 (A) D ର ଡାହାଣକୁ ଚତୁର୍ଥ
 (B) C ର ବାମକୁ ଅତି ନିକଟ
 (C) A ଓ E ର ମଧ୍ୟରେ
 (D) A ର ଡାହାଣକୁ ଅତି ନିକଟ

18. ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ମିଥ୍ୟା ଅଟେ?
 (A) A, E ର ଡାହାଣକୁ ଚତୁର୍ଥରେ ରହିଛି
 (B) G, D ର ଡାହାଣକୁ ନିକଟତର ଅଟେ
 (C) F, D ର ଡାହାଣକୁ ତୃତୀୟରେ ରହିଛି
 (D) B, D ର ବାମକୁ ନିକଟତର ଅଟେ

19. ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ସତ୍ୟ ଅଟେ?
 (A) C, B ର ବାମକୁ ଚତୁର୍ଥରେ ରହିଛି
 (B) A, G ର ଡାହାଣକୁ ନିକଟତର ଅଟେ
 (C) D, E ର ବାମକୁ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ରହିଛି
 (D) B, G ର ଡାହାଣକୁ ତୃତୀୟରେ ରହିଛି

20. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯୋଡ଼ି ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟିରେ ପ୍ରଥମ ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱିତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ବାମକୁ ନିକଟତର ରହିଛି?
 (A) BE
 (B) CA
 (C) GD
 (D) DG

21. Find the greatest 6-digit number among the following which is exactly divisible by 24, 15 and 36.
- (A) 999999
(B) 999720
(C) 999750
(D) 999820
22. Which of the following is/are **true** for $x = 7, y = 5, z = 3$?
- (A) $xyz + 3$ is composite
(B) $xyz - 4$ is prime
(C) $x + y + z + 10$ is a perfect square
(D) All of the above
23. What is the least positive integer by which 750 should be multiplied so that the product is a perfect cube?
- (A) 12
(B) 24
(C) 36
(D) 48
24. A perfect square number can never have the digit _____ at the unit's place.
- (A) 4
(B) 5
(C) 8
(D) 9
25. The value of $\sqrt{0.00059049}$ is
- (A) 0.243
(B) 0.0243
(C) 0.00243
(D) 0.000243
6. Which of the following statements is **true**?
- (A) All natural numbers are also whole numbers
(B) There is no smallest whole number
(C) The greatest whole number is 1000
(D) 1 is the smallest whole number

21. ଛଅ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃହତ୍ତମ ସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ଲେଖି ଯାହା 24, 15 ଓ 36 ଦ୍ୱାରା ଠିକ୍ ବିଭାଜିତ ହେଉଥିବ।
- (A) 999999
(B) 999720
(C) 999750
(D) 999820
22. ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି $x = 7, y = 5, z = 3$ ପାଇଁ ଠିକ୍ ଅଟେ।
- (A) $xyz + 3$ ହେଉଛି ମିଶ୍ରିତ ସଂଖ୍ୟା
(B) $xyz - 4$ ହେଉଛି ପ୍ରାକୃତିକ
(C) $x + y + z + 10$ ହେଉଛି ପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଗ
(D) ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ ସମସ୍ତ
23. ସର୍ବନିମ୍ନ ଧନାତ୍ମକ ପୂର୍ଣ୍ଣସଂଖ୍ୟା (least positive integer) ଯାହାଦ୍ୱାରା 750 ଗୁଣିତ ହେବା ପରେ ଉତ୍ପାଦଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଘନକ (perfect cube) ହୁଏ।
- (A) 12
(B) 24
(C) 36
(D) 48
24. ଗୋଟିଏ ଯୁକ୍ତିତ ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ପୂର୍ଣ୍ଣବର୍ଗ ସଂଖ୍ୟାର କୌଣସି ଅଙ୍କ ରହିପାରେ ନାହିଁ।
- (A) 4
(B) 5
(C) 8
(D) 9
25. $\sqrt{0.00059049}$ ର ମୂଲ୍ୟ ହେଉଛି
- (A) 0.243
(B) 0.0243
(C) 0.00243
(D) 0.000243
26. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କେଉଁ ଉକ୍ତିଟି ଠିକ୍?
- (A) ସମସ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ସଂଖ୍ୟା ସମୁଦାୟ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ
(B) କୌଣସି କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସମୁଦାୟ ସଂଖ୍ୟା ନ ଥାଏ
(C) ବୃହତ୍ତମ ସମୁଦାୟ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି 1000
(D) 1 ହେଉଛି କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସମୁଦାୟ ସଂଖ୍ୟା

27. $12 \times (15 + 34) = (12 \times 15) + (12 \times 34)$, this is known as

- (A) distributivity of multiplication over addition
- (B) closure property
- (C) associativity of addition and multiplication
- (D) commutative property

28. In the following series, how many such odd numbers are there which are divisible by 3 or 5, then followed by odd numbers and then also followed by even numbers :

12, 19, 21, 3, 25, 18, 35, 20, 22, 21, 45, 46, 47, 48, 9, 50, 52, 54, 55, 56

- (A) 0
- (B) 1
- (C) 2
- (D) 3

29. Aaradhya, Reyansh and Akshit start at the same time in the same direction to run around a circular stadium. Aaradhya completes one round in 252 seconds, Reyansh in 308 seconds and Akshit in 198 seconds. After what time will they meet again at the starting point?

- (A) 42 minutes 12 seconds
- (B) 44 minutes 30 seconds
- (C) 45 minutes 40 seconds
- (D) 46 minutes 12 seconds

30. Let the positions of the first two digits in each number of the following set are reversed :

738 359 456 342 986

Find the difference between the first digits of the highest number and lowest number.

- (A) 4
- (B) 5
- (C) 6
- (D) 7

27. $12 \times (15 + 34) = (12 \times 15) + (12 \times 34)$, ଏହା ଜଣାଶୁଣା

- (A) ଯୋଗ ଉପରେ ଗୁଣନର ବିତରଣ
- (B) ବନ୍ଦ ସମ୍ପତ୍ତି
- (C) ମିଶ୍ରଣ ଓ ଗୁଣନର ଏକତ୍ରିକରଣ
- (D) ବିନିଯୋଗ ସମ୍ପତ୍ତି

28. ନିମ୍ନଲିଖିତ କ୍ରମରେ କେତୋଟି ଅଯୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଅଛି ଯାହାକି 3 କିମ୍ବା 5 ଦ୍ୱାରା ବିଭାଜିତ ହୁଏ, ତା'ପରେ ଅଯୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ ହୁଏ ଓ ତା'ପରେ ଯୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରେ।

12, 19, 21, 3, 25, 18, 35, 20, 22, 21, 45, 46, 47, 48, 9, 50, 52, 54, 55, 56

- (A) 0
- (B) 1
- (C) 2
- (D) 3

29. ଆରାଧ୍ୟା, ରେୟାନ୍ସ ଓ ଅକ୍ଷିତ ସମାନ ସମୟରେ, ସମାନ ଦିଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଲାକାର ପଡ଼ିଆରେ/ଷ୍ଟାଡ଼ିୟମରେ ବୌଦ୍ଧିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ। ଆରାଧ୍ୟା 252 ସେକେଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ରାଉଣ୍ଡ ଶେଷକଲି, ରେୟାନ୍ସ 308 ସେକେଣ୍ଡରେ ଓ ଅକ୍ଷିତ 198 ସେକେଣ୍ଡରେ। କେତେ ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଏକତ୍ରିତ ହେବେ?

- (A) 42 minutes 12 seconds
- (B) 44 minutes 30 seconds
- (C) 45 minutes 40 seconds
- (D) 46 minutes 12 seconds

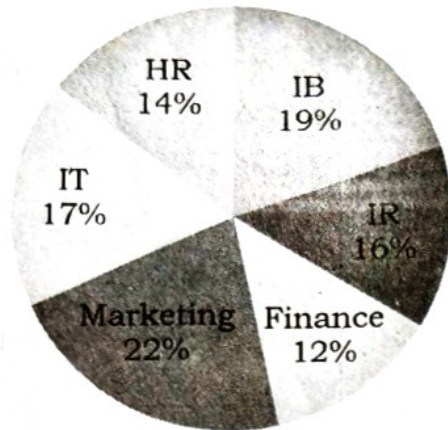
30. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସେଟ୍ ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ଅଙ୍କର ସ୍ଥାନ ଓଲଟା ହୋଇଛି।

738 359 456 342 986

ବୃହତ୍ତମ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରଥମ ଅଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଡିଫରେନ୍ସ (difference) ବାହାର କର।

- (A) 4
- (B) 5
- (C) 6
- (D) 7

31. The pie chart given below shows the percentage-wise breakup of students in terms of specialization in MBA :

If the total number of students is 8000, what is the total number of students having specialization in IR, Marketing and IT?

- (A) 4640
- (B) 4400
- (C) 4260
- (D) 4080

32. Which of the following statements is sufficient to answer the question?

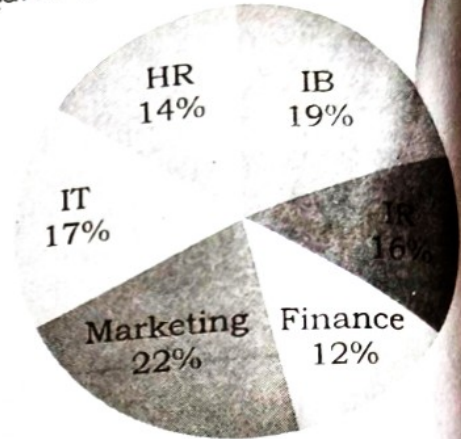
Question : Find the total number of students in a class if the class has some boys and some girls.

Statements :

- (i) The number of boys in a class is 10.
- (ii) The number of girls in a class is 2 more than the number of boys.

- (A) Only statement (i) is sufficient
- (B) Either statement (i) or (ii) is sufficient
- (C) Both statements (i) and (ii) are sufficient
- (D) Only statement (ii) is sufficient

31. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପାଇ ଡାଇଗ୍ରାମ (pie chart) ରେ ଏମ.ବି.ଏ (MBA) ରେ ବିଶେଷତା ଭାବରେ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ପାଠ ଛାଡ଼ିବା ଶତକଡ଼ା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି।

ଯଦି ସମୁଦାୟ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 8000 ଥାଇ.ଟି (IT), ମାର୍କେଟିଂ ଓ ଆଇ.ଆର. (IR) ବିଶେଷତା ଥାଇ ସମୁଦାୟ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କେତେ?

- (A) 4640
- (B) 4400
- (C) 4260
- (D) 4080

32. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉକ୍ତି ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ?

ପ୍ରଶ୍ନ : ଶ୍ରେଣୀର ସମୁଦାୟ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବାହାର କରି ଯଦି ଶ୍ରେଣୀରେ କିଛି ପୁଅ ଓ କିଛି ଝିଅ ଅଛନ୍ତି.

ଉକ୍ତି :

- (i) ଶ୍ରେଣୀର ପୁଅ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି 10 ।
- (ii) ଶ୍ରେଣୀରେ ଝିଅ ସଂଖ୍ୟା ପୁଅ ସଂଖ୍ୟା 2 ଅଧିକ।

- (A) କେବଳ ଉକ୍ତି (i) ହେଉଛି ଯଥେଷ୍ଟ
- (B) ଉକ୍ତି (i) ହୋଇପାରେ ଅଥବା (ii) ହୋଇପାରେ
- (C) ଉଭୟ ଉକ୍ତି (i) ଓ (ii) ଯଥେଷ୍ଟ
- (D) କେବଳ ଉକ୍ତି (ii) ଯଥେଷ୍ଟ

33. The table below shows the daily income (in ₹) of 50 persons. Study the table carefully and answer the question given below :

Income (₹)	No. of persons
Less than 300	12
Less than 350	26
Less than 400	34
Less than 450	40
Less than 500	50

How many persons earn ₹ 300 or more but less than ₹ 400?

- (A) 8
(B) 12
(C) 22
(D) 38
34. Five distinct shops sold varying quantities of umbrellas and raincoats in a specific month. The table given below provides the sales figures for each shop :

Shop	Number of umbrellas sold	Number of raincoats sold
A	250	100
B	120	140
C	200	260
D	350	320
E	250	300

If both the number of umbrellas and the number of raincoats sold by shop F is 40% more than that by shop E then what is the difference between the number of umbrellas and the number of raincoats sold by shop F?

- (A) 90
(B) 70
(C) 60
(D) 50

33. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଟେବୁଲ୍‌ରେ 50 ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର (ଟଙ୍କା ରୁପେ) ପ୍ରତିଦିନର ଆୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହୋଇଛି । ଟେବୁଲ୍ କୁ ସାବଧାନତାର ସହ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଓ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

ଆୟ (ଟଙ୍କା)	ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
300 ରୁ କମ	12
350 ରୁ କମ	26
400 ରୁ କମ	34
450 ରୁ କମ	40
500 ରୁ କମ	50

କେତେଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି 300 ରୁ ଅଧିକ ଓ 400 ରୁ କମ ଉପାର୍ଜନ କଲେ ।

- (A) 8
(B) 12
(C) 22
(D) 38

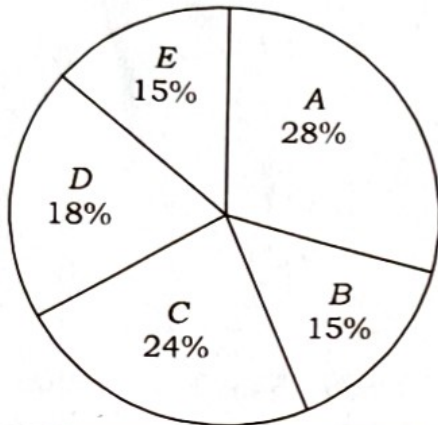
34. ପାଞ୍ଚଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୋକାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ମାସରେ ବିଭିନ୍ନ ଗୁଣଯୁକ୍ତ ଛତା ଓ ବର୍ଷାତି ପୋଷାକ ବିକ୍ରିକଲା । ନିମ୍ନ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୋକାନ ପାଇଁ ବିକ୍ରି ମୂଲ୍ୟ ଦିଆ ଯାଇଛି ।

ଦୋକାନ	ଛତା ବିକ୍ରି ସଂଖ୍ୟା	ବର୍ଷାତି ପୋଷାକ ବିକ୍ରି ସଂଖ୍ୟା
A	250	100
B	120	140
C	200	260
D	350	320
E	250	300

ଯଦି ଦୋକାନ F ଦ୍ୱାରା ଛତା ଓ ବର୍ଷାତି ପୋଷାକର ବିକ୍ରି ସଂଖ୍ୟା ଦୋକାନ E ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ 40% ଅଧିକ ହୁଏ ତେବେ ଦୋକାନ F ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଛତା ଓ ବର୍ଷାତି ପୋଷାକର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କେତେ ?

- (A) 90
(B) 70
(C) 60
(D) 50

35. The pie chart given below shows the percentage of students in five schools and the table below shows the ratio of boys and girls in each school. Study the pie chart and the table and answer the question that follows :

School	A	B	C	D	E
Girls : Boys	3 : 4	2 : 3	5 : 3	1 : 2	4 : 1

If the total number of girls from all the five schools is represented as the pie chart, what will be the measure of the sector angle (to the nearest integer) corresponding to school B?

- (A) 42°
- (B) 32°
- (C) 48°
- (D) 58°

36. In the light of data sufficiency, choose the **appropriate** option.

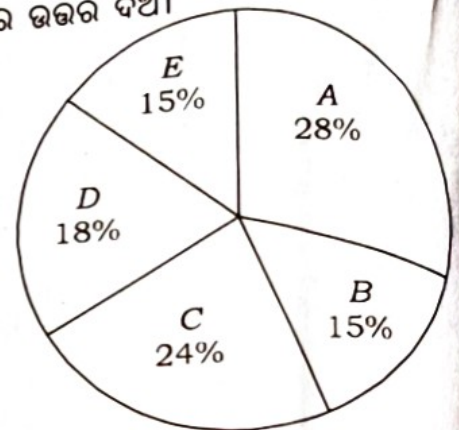
What will be the total weight of 10 poles, each of the pole is of same weight?

Statements :

- (i) One-fourth of the weight of each pole is 5 kg.
- (ii) The total weight of three poles is 20 kg more than the total weight of two poles.

- (A) Statement (i) alone is sufficient while statement (ii) alone is not sufficient
- (B) Statement (ii) alone is sufficient while statement (i) alone is not sufficient
- (C) Either (i) or (ii) is sufficient
- (D) Neither (i) nor (ii) is sufficient

35. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପାଇ ଚାର୍ଟ (pie chart) ରେ ପାଞ୍ଚଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିଶତ ଓ ଟେବୁଲ୍‌ର ତଳେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପୁଅ ଓ ଝିଅଙ୍କର ଅନୁପାତ ଦିଆଯାଇଛି। ପାଇ ଚାର୍ଟ (pie chart) କୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଓ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ	A	B	C	D	E
ଝିଅ : ପୁଅ	3 : 4	2 : 3	5 : 3	1 : 2	4 : 1

ଯଦି ସମସ୍ତ ପାଞ୍ଚଟିଯାକ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ସମୁଦାୟ ଝିଅ ସଂଖ୍ୟା ଗୋଟିଏ ପାଇ ଚାର୍ଟ (pie chart) ଭାବେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୁଅନ୍ତି, ବିଦ୍ୟାଳୟର B ର ଅନୁରୂପ କ୍ଷେତ୍ର କୋଣର ମାପ କେତେ ହେବ?

- (A) 42°
- (B) 32°
- (C) 48°
- (D) 58°

36. ତଥ୍ୟର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉପଯୁକ୍ତ ବିକଳ୍ପ ଚୟନ କର।

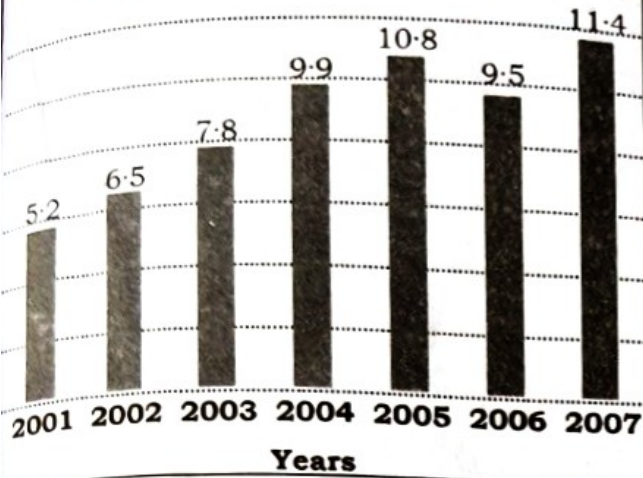
ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ସମାନ ଓଜନରେ 10ଟି ଧୁବକ (pole) ର ସମୁଦାୟ ଓଜନ କେତେ ହେବ?

ଉକ୍ତି :

- (i) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧୁବକ 5 କେଜି ଓଜନର ଚତୁର୍ଥାଂଶ
 - (ii) ଦୁଇଟି ଧୁବକର ସମୁଦାୟ ଓଜନଠାରୁ ତିନି ଧୁବକର ସମୁଦାୟ ଓଜନ 20 କେଜି ଅଧିକ
- (A) ଉକ୍ତି (i) ଏକାକୀ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତି (ii) ଏକାକୀ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ
 - (B) ଉକ୍ତି (ii) ଏକାକୀ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତି (i) ଏକାକୀ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ
 - (C) ହୁଏତ (i) କିମ୍ବା (ii) ହେଉଛି ଯଥେଷ୍ଟ
 - (D) (i) ନୁହେଁ କି (ii) ବି ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ

37. Study the bar diagram given below and answer the question :

Export of Pearls (in crores of ₹)

What was the percentage increase in export from 2006 to 2007?

- (A) $(50/3)\%$
- (B) 20%
- (C) 19%
- (D) 24%

38. The following table gives the percentage profit earned by two companies A and B over six years. Answer the question given below :

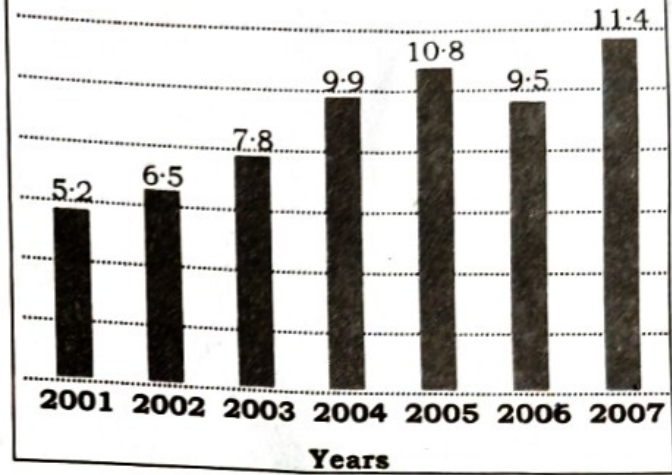
Year	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	25	45	35	50	30	40
B	40	35	50	45	40	45

If the income of Company B in 2010 and 2011 were in the ratio of 2 : 3 respectively, then what was the ratio of expenditures of that company in these two years?

- (A) 9 : 12
- (B) 10 : 29
- (C) 20 : 27
- (D) 29 : 45

37. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାର ଡାଇଗ୍ରାମ (bar diagram) କୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କର ଓ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

Export of Pearls (in crores of ₹)

2006 ରୁ 2007 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରପ୍ତାନୀରେ କେତେ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ?

- (A) $(50/3)\%$
- (B) 20%
- (C) 19%
- (D) 24%

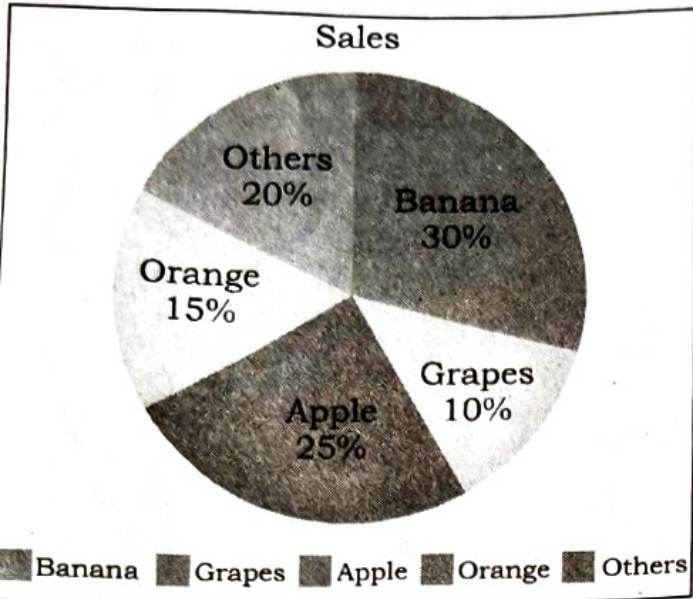
38. ଛଅ ବର୍ଷଧରି ଦୁଇଟି କମ୍ପାନୀ A ଓ B ଦ୍ୱାରା ଉପାର୍ଜିତ ଲାଭ ପ୍ରତିଶତକୁ ନିମ୍ନ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାର ଡଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

ବର୍ଷ	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	25	45	35	50	30	40
B	40	35	50	45	40	45

ଯଦି 2010 ଓ 2011 ରେ କମ୍ପାନୀର ଆୟର ଅନୁପାତ ଯଥାକ୍ରମେ 2 : 3, ଏହି ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ସେହି କମ୍ପାନୀର ବ୍ୟୟ ଅନୁପାତ କେତେ ?

- (A) 9 : 12
- (B) 10 : 29
- (C) 20 : 27
- (D) 29 : 45

Direction (Q. Nos. 39 & 40) : Answer the questions based on the following pie chart that shows the sale of different fruits in a day for a shop :

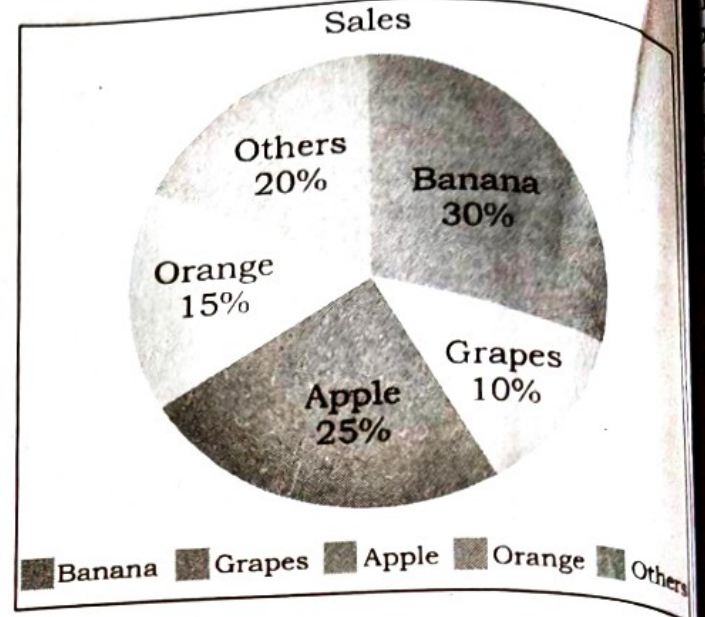
39. If a total of 1200 kg of fruits were sold in a day, calculate the amount of bananas sold (in kg).

- (A) 360 Kg
- (B) 320 Kg
- (C) 300 Kg
- (D) 280 Kg

40. Find the difference between sales of grapes and oranges.

- (A) 30 Kg
- (B) 45 Kg
- (C) 54 Kg
- (D) 60 Kg

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 39 & 40) : ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପାଇ ଚାର୍ଟ (pie chart) ଆଧାରରେ ଉତ୍ତର ଦିଅ ଯାହା ଗୋଟିଏ ଦୋକାନ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଫଳକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରେ।

39. ଯଦି ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ସମୁଦାୟ 1200 କେଜି ଫଳ ବିକ୍ରି ହେଲା, କଦଳୀ (bananas) ବିକ୍ରି (କେଜି ରେ)ର ପରିମାଣକୁ ହିସାବ କର।

- (A) 360 କେଜି
- (B) 320 କେଜି
- (C) 300 କେଜି
- (D) 280 କେଜି

40. କମଳା (oranges) ଓ ଅଜୁର (grapes) ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରିର ପ୍ରାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ।

- (A) 30 କେଜି
- (B) 45 କେଜି
- (C) 54 କେଜି
- (D) 60 କେଜି

Direction (Q. Nos. 41-45) : Read the following passage and answer the questions that follow. Your answers to these questions should be based on the passage only :

Passage 1

The global refugee crisis has reached alarming proportions, with millions of people fleeing their homes due to conflict, persecution and instability. Data and statistics underscore the magnitude of this crisis, shedding light on the immense challenges faced by both refugees and host countries.

According to the most recent UNHCR report, there are over 82 million forcibly displaced people worldwide. This includes refugees, asylum seekers and internally displaced persons. The number of refugees alone has surpassed 26 million, with nearly 80% of them hosted by neighbouring countries in regions facing their own challenges.

Syria remains one of the most significant contributors to the refugee crisis. Since the onset of its civil war in 2011, an estimated 6.7 million Syrians have fled their country. Afghanistan is another major source, with over 2.7 million refugees, driven by ongoing conflict and insecurity. Venezuela's political and economic turmoils have resulted in a staggering 5.4 million people seeking refuge in neighbouring countries.

Developing nations shoulder a substantial burden in hosting refugees. Countries like Turkey, Pakistan and Uganda are among the top refugee-hosting nations. Turkey alone hosts more than 3.6 million refugees, primarily from Syria, placing significant strain on its resources and infrastructure.

The international community faces a collective challenge in addressing this crisis. Providing humanitarian aid, ensuring access to education and healthcare and facilitating resettlement are vital components of a comprehensive response. However, strained resources, political complexities and the growing tide of anti-immigrant sentiment in many host countries present obstacles to effective solutions.

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 41-45) : ନିମ୍ନ ଅନୁଲେଖନକୁ ପଢ଼ ଏବଂ ତଳେ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ। ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର କେବଳ ଅନୁଲେଖନକୁ ଆଧାର କରି ହେବା ଉଚିତ।

ଅନୁଲେଖନ-୧

ସର୍ବଦର୍ଶୀ, ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଏବଂ ଅସ୍ଥିରତା ହେତୁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କ ଘରଛାଡ଼ି ପଳାୟନ କରିବା ସହ ବୈଶ୍ୱିକ ଶରଣାର୍ଥୀ ସଙ୍କଟ ବିପଦ ଶଙ୍କୁଳ ଅନୁପାତରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛି। ଉଭୟ ଶରଣାର୍ଥୀ ଓ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ତଥ୍ୟ ଓ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଏହି ସଙ୍କଟର ବିଶାଳତାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସୂଚିତ କରିବା ସହ ଉଭୟ ଶରଣାର୍ଥୀ ଓ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସାମନା କରୁଥିବା ଅସୀମ ଆହ୍ୱାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି।

ଅଧୁନାତନ UNHCR ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ସାରାବିଶ୍ୱରେ 82 ନିୟୁତରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବଳପୂର୍ବକ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ବ୍ୟକ୍ତି ରହିଛନ୍ତି। ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଶରଣାର୍ଥୀ, ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ଖୋଜାଳି, ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବେ ସ୍ଥାନଚ୍ୟୁତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ଏକାକୀ ଶରଣାର୍ଥୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 26 ନିୟୁତ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇଛି, ଯାହାର 80% ସେହି ମଣ୍ଡଳର ପଡୋଶୀ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଆଶ୍ରୟ ପାଇଥାନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ଦେଶର ସମସ୍ୟାକୁ ସାମନା କରୁଛନ୍ତି।

ଶରଣାର୍ଥୀ ସଙ୍କଟ ପ୍ରତି ସିରିଆ ସବୁଠାରୁ ଏକ ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଦାନ ଥିବା ଦେଖିବାକୁ ଉଦାହରଣ ଅଟେ। 2011 ରେ ଏହାର ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରଠାରୁ ଏକ ଆକଳନ ଅନୁସାରେ 6.7 ନିୟୁତ ସିରିଆ ଦେଶବାସୀ ସେମାନଙ୍କ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ପଳାୟନ କରିଛନ୍ତି। ଆଫଗାନିସ୍ଥାନ ଅନ୍ୟ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସ ଯାହାର 2.7 ନିୟୁତରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ଲାଗିରହିଥିବା ସଂଘର୍ଷ ଏବଂ ଅସ୍ଥିରତା ହେତୁ ଶରଣାର୍ଥୀ ଭାବେ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇଛନ୍ତି। ଭେନେଜୁଏଲାର ରାଜନୈତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଦୁରାବସ୍ଥା 5.4 ନିୟୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ପଡୋଶୀ ଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ଆଶ୍ରୟ ଖୋଜିବାର ଫଳ ଅଟେ।

ଶରଣାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେବାରେ ବିକଶିତ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଏକ ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାର ବହନ କରନ୍ତି। ତୁର୍କି, ପାକିସ୍ଥାନ ଏବଂ ଉଗାଣ୍ଡା ଭଳି ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଶରଣାର୍ଥୀ ଆଶ୍ରୟ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଶୀର୍ଷରେ ଅଛନ୍ତି। କେବଳ ତୁର୍କି ଏକାକୀ 3.6 ନିୟୁତରୁ ଅଧିକ ଶରଣାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଶେଷକରି ସିରିଆରୁ ନିଜଦେଶରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛି, ଯାହା ନିଜର ସମ୍ବଳ ଏବଂ ଭୂଭିତ୍ତି ଉପରେ ଚାପ ଦେଇଥାଏ।

ଏହି ସଙ୍କଟକୁ ସାମନା କରିବାରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏକ ସାମୂହିକ ଆହ୍ୱାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି। ମାନବୀୟ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ଉପଲବ୍ଧତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ ପୁନଃଅବସ୍ଥାନକୁ ସୁଗମ କରିବା ଏକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉପାଦାନ ଅଟେ। ତେବେ କେତେକ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରସ୍ପର ମନୋମାଳିନ୍ୟ ଥିବା ସମ୍ବଳ, ରାଜନୈତିକ ଜଟିଳତା ଏବଂ ଶରଣାର୍ଥୀ ବିପକ୍ଷବାଦୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାନସିକତା ଫଳସ୍ୱରୂପ ସମାଧାନ ଖୋଜିବାହାର କରିବାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟିକରେ।

In conclusion, the current international refugee crisis is a complex issue with far-reaching implications. Data and statistics highlight the staggering numbers of displaced individuals and the significant challenges faced by both refugees and host countries. Addressing this crisis requires international cooperation, policy reforms and a commitment to upholding human rights in the face of adversity.

41. Among the listed countries, which one hosts the most refugees?
 - (A) Germany
 - (B) United States
 - (C) Turkey
 - (D) Canada
42. What challenge is faced by host countries in addressing the refugee crisis?
 - (A) Ample resources and infrastructure
 - (B) Low levels of international cooperation
 - (C) Anti-immigrant sentiment and strained resources
 - (D) Ignoring human rights concerns
43. How many forcibly displaced people are there globally, according to the UNHCR report?
 - (A) 26 million
 - (B) 50 million
 - (C) 82 million
 - (D) 100 million
44. Which country has hosted the largest number of refugees from Syria?
 - (A) Turkey
 - (B) Jordan
 - (C) Lebanon
 - (D) Iraq
45. What is a major driver of the refugee crisis in Afghanistan?
 - (A) Economic opportunities
 - (B) Religious freedom
 - (C) Ongoing conflict and insecurity
 - (D) Political stability

ଶେଷରେ, ସାମୁଦାୟିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଶରଣାର୍ଥୀ ସଙ୍କଟ ଏକ ଜଟିଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯାହାର ଦୂରଗାମୀ ପ୍ରଭାବ ରହିଛି। ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ସ୍ଥାନରୁ ଗୁଣାଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଉଭୟ ଶରଣାର୍ଥୀ ଓ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସାମ୍ନା କରୁଥିବା ବୁଦ୍ଧିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହ୍ୱାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିଥାଏ। ଏହି ସଙ୍କଟକୁ ସାମନା କରିବାରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସହଯୋଗ, ନୀତିରେ ସଂସ୍କାର ଏବଂ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ସମ୍ମୁଖୀନ ମାନବିକ ଅଧିକାରକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଆବଶ୍ୟକ।

41. ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଶରଣାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଛି?
 - (A) ଜର୍ମାନୀ
 - (B) ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର
 - (C) ତୁର୍କି
 - (D) କାନାଡା
42. ଶରଣାର୍ଥୀ ସଙ୍କଟକୁ ସାମନା କରିବାରେ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକ କେଉଁ ସମସ୍ୟା/ଆହ୍ୱାନ ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି?
 - (A) ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମ୍ପଦ ଓ ଭିତ୍ତିଭୂମି
 - (B) ନିମ୍ନସ୍ତରର ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସହଯୋଗ
 - (C) ଶରଣାର୍ଥୀ ବିପକ୍ଷ ମାନସିକତା ମନୋମାଳିନ୍ୟ ଥିବା ସମ୍ପଦ
 - (D) ମାନବିକ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକୁ ଅଣଦେଖା କରିବା
43. UNHCR ରିପୋର୍ଟ ଅନୁସାରେ ବୈଶ୍ୱିକ ସ୍ତରରେ କେତେଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ବଳପୂର୍ବକ ସ୍ଥାନରୁ ଗୁଣା ହୋଇଛନ୍ତି?
 - (A) 26 ନିୟୁତ
 - (B) 50 ନିୟୁତ
 - (C) 82 ନିୟୁତ
 - (D) 100 ନିୟୁତ
44. ସିରିଆରୁ କେଉଁ ଦେଶ ସର୍ବାଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଶରଣାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଛି?
 - (A) ତୁର୍କି
 - (B) ଜୋର୍ଡାନ
 - (C) ଲେବାନନ୍
 - (D) ଇରାକ
45. ଆଫଗାନିସ୍ତାନରେ ଶରଣାର୍ଥୀ ସଙ୍କଟର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ କ'ଣ ଅଟେ?
 - (A) ଅର୍ଥନୈତିକ ସୁଯୋଗ
 - (B) ଧାର୍ମିକ ସ୍ୱାଧୀନତା
 - (C) ଲାଗିରହିଥିବା ସଂଘର୍ଷ ଓ ଅସୁରତା
 - (D) ରାଜନୈତିକ ସ୍ଥିରତା

Direction (Q. Nos. 46-50) : Read the following passage and answer the questions that follow. Your answers to these questions should be based on the passage only :

Passage 2

Genetic engineering, a revolutionary branch of biotechnology, continues to evolve rapidly, transforming the way we approach medicine, agriculture and various scientific endeavours. Recent developments in this field highlight both the immense potential and ethical considerations that come with the power to manipulate DNA.

In the medical realm, gene editing technologies like CRISPR-Cas9 have gained prominence. These tools offer unprecedented precision in modifying genes, holding promise for treating genetic disorders. In a groundbreaking clinical trial, researchers successfully used gene editing to treat sickle cell anaemia. The patient's own modified cells were reintroduced into their body, resulting in reduced symptoms and an improved quality of life.

In agriculture, genetic engineering is driving advancements in crop production and food security. The development of Genetically Modified (GM) crops has enabled plants to resist pests, withstand harsh climates and improve nutritional content. For instance, GM rice has been biofortified to contain higher levels of essential vitamins, potentially combating malnutrition in regions where rice is a staple food.

However, these advancements also raise ethical concerns. The potential for creating "designer babies" through gene editing has sparked debates about the boundaries of genetic manipulation. The question of whether it's ethical to alter human DNA to enhance physical or cognitive traits continues to challenge bioethicists, policymakers and society at large.

Data indicates the exponential growth of genetic engineering research. In the past decade, the number of scientific publications related to CRISPR technology has multiplied significantly. In 2010, there were approximately 150 CRISPR-related publications; by 2020, that number had soared to over 9,000. This surge demonstrates the profound impact of genetic engineering on the scientific community.

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 46-50) : ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଅନୁଲେଖକୁ ପଢ଼ ଏବଂ ତଳେ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ। ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର କେବଳ ଅନୁଲେଖକୁ ଆଧାର କରି ହେବା ଉଚିତ।

ଅନୁଲେଖ-୨

ଜେନେଟିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଙ୍ଗ୍ ବାୟୋଟେକ୍ନୋଲୋଜିର ଏକ ବୈପ୍ଳବିକ ବିଭାଗ ଅଟେ ଯାହା ଔଷଧ, କୃଷି ଏବଂ ବିବିଧ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରୟୋଗଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଆମର ମାର୍ଗକୁ ରୂପାନ୍ତରିତ କରି ଦ୍ରୁତ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି। ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂପ୍ରତିକ ବିକାଶ ଉଭୟ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଓ ନୈତିକ ବିଚାରଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲୋଚନା କରେ ଯାହା DNA କୁ ପରିଚାଳନା କରିବାପାଇଁ ସାମର୍ଥ୍ୟ ନେଇ ଆସିଥାଏ।

ଚିକିତ୍ସା କ୍ଷେତ୍ରରେ CRISPR-Cas9 ପରି ଜିନ୍ ଏଡିଟିଙ୍ଗ୍ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ପ୍ରମୁଖତା ହାସଲ କରିଛି। ଜିନ୍ଗୁଡ଼ିକର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା, ଜିନ୍ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟତିକ୍ରମକୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ଳୁତିବଦ୍ଧ ହେବାରେ ଏହି ସାଧନଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟୁତ୍ତମ ଅନୁଭୂତ ପ୍ରଦାନକରେ। ଗୋଟିଏ ନୂତନ ପଦ୍ଧତିର କ୍ଲିନିକାଲ ପ୍ରୟୋଗରେ ଗବେଷକମାନେ ସିକଲ୍ ସେଲ ଏନେମିଆର ଉପଚାର ପାଇଁ ଜିନ୍ ଏଡିଟିଙ୍ଗ୍କୁ ସଫଳତାର ସହ ବ୍ୟବହାର କଲେ। ରୋଗୀମାନଙ୍କ ନିଜର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଜୀବକୋଷକୁ ସେମାନଙ୍କ ଶରୀରରେ ପୁନଃପ୍ରୟୋଗ କରାଗଲା ଯାହା ଲକ୍ଷଣ କମାଇବା ଓ ଗୁଣାତ୍ମକ ଜୀବନର ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଲା।

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ, ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷାରେ ଜେନେଟିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଙ୍ଗ୍ ଉନ୍ନତର ପ୍ରେରକ ଅଟେ। ଜିନ୍ଦୂରୀ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଶସ୍ୟର ବିକାଶ ଗଛକୁ ପୋକ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷାକରେ, କଠିନ ଜଳବାୟୁକୁ ସହ୍ୟକରିବା ଓ ପୋଷକ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ବିକାଶ କରେ। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଚାଉଳ ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟଥୁବା ଅଞ୍ଚଳରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପୁଷ୍ଟିହୀନତାର ମୁକାବିଲା କରିବାପାଇଁ ଉଚ୍ଚପ୍ରଭର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଭିଟାମିନ ଧାରଣ ନିମିତ୍ତ (GM) ଚାଉଳକୁ ଜୈବିକୃତ କରାଯାଇଛି।

ତେବେ, ଏହି ବିକାଶ ସମୂହ ନୈତିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ଥାପନ କରିଥାଏ। ଜିନ୍ ଏଡିଟିଙ୍ଗ୍ ମାଧ୍ୟମରେ "ଡିଜାଇନର ବେବି" ସୃଷ୍ଟିକରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଜେନେଟିକ୍ ପରିଚାଳନାର ସୀମା ବିଷୟରେ ବିତର୍କ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି। ମଣିଷର DNA କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ତା'ର ଶାରୀରିକ ବା ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନୈତିକ କି ନୁହେଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ବୃହତ୍ ଭାବେ ଜୈବନୈତିକତା ବିଦ୍, ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରକ ଏବଂ ସମାଜକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିଚାଲିଛି।

ଜେନେଟିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଙ୍ଗର ଗବେଷଣା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ତଥ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ। ବିଗତ ଦଶକରେ CRISPR ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ସଂପର୍କିତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରକାଶନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହୋଇଛି। 2010 ରେ CRISPR ସଂପର୍କିତ ପ୍ରକାଶନ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ 150 ଥିବାବେଳେ 2020 ସୁଦ୍ଧା ଏହି ସଂଖ୍ୟା 9,000 ଉପରେ ପହଞ୍ଚିଛି। ଏହି ଧାରା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପରେ ଜେନେଟିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଙ୍ଗର ବଳିଷ୍ଠ ପ୍ରଭାବକୁ ପଦକ୍ଷିପ୍ତ କରିଥାଏ।

As we navigate this brave new world of genetic engineering, striking a balance between innovation and ethical considerations remains paramount. The potential to cure genetic diseases, enhance food security and make leaps in scientific understanding is immense. However, careful consideration and collaboration are necessary to ensure that the benefits are realized while addressing the ethical complexities that accompany these technological breakthroughs.

46. What ethical concern is associated with genetic engineering?

- (A) Improving food security
- (B) Enhancing cognitive traits
- (C) Treating genetic disorders
- (D) Preventing malnutrition

47. How has the number of CRISPR-related scientific publications changed over the past decade?

- (A) It has remained constant
- (B) It has decreased significantly
- (C) It has increased moderately
- (D) It has multiplied exponentially

48. Which gene editing technology has gained prominence recently?

- (A) PCR
- (B) CRISPR-Cas9
- (C) DNA sequencing
- (D) Microarray analysis

49. In a clinical trial, gene editing was successfully used to treat which genetic disorder?

- (A) Cystic fibrosis
- (B) Huntington's disease
- (C) Sickle cell anaemia
- (D) Diabetes

50. What is one of the benefits of Genetically Modified (GM) crops?

- (A) Increased susceptibility to pests
- (B) Reduced nutritional content
- (C) Improved crop yield and pest resistance
- (D) Longer growth periods

ଜେନେଟିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କିମ୍ବା ସଂସ୍କୃତି ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଦୁନିଆରେ ଆମେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିବାକୁ ଅଭିନବତା ଏବଂ ନୈତିକ ବିଚାର ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ବଳନ ବଜାୟ ରଖିବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଟେ। ଜେନେଟିକ୍ ରୋଗଗୁଡ଼ିକକୁ ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ କରିବା ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦୁର୍ଘାମଣାରେ ଭଲଟି ଆଣିବା କ୍ଷମତା ଅପରସୀମା ଅଟେ। ତଥାପି, ଜେନେଟିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ସଫଳତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନୈତିକ ଜଟିଳତାକୁ ଦୂର କରିବା ସହିତ ଏହାର ଲାଭକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନଶୀଳ ବିଚାର ଓ ସହଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ।

46. ଜେନେଟିକ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ସହ କେଉଁ ନୈତିକ ବିଚାର ଜଡ଼ିତ?

- (A) ଖାଦ୍ୟନିରାପତ୍ତା ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରିବା
- (B) ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବଢାଇବା
- (C) ଜେନେଟିକ୍ ବ୍ୟତିକ୍ରମର ଉପଚାର କରିବା
- (D) ପୁଷ୍ଟିହୀନତାର ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା

47. ବିଗତ ଦଶନ୍ଧିରେ CRISPR ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରକାଶନ ସଂଖ୍ୟାରେ କିପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି?

- (A) ଏହା ସ୍ଥିର ରହିଛି
- (B) ଏହା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ହ୍ରାସ ପାଇଛି
- (C) ଏହା ସାଧାରଣଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି
- (D) ଏହା ଅଧିକରୁ ଅଧିକଭାବେ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହୋଇଛି

48. ସଂପ୍ରତି କେଉଁ ଜିନ୍ ଏଡିଟିଙ୍ଗ୍ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ପ୍ରମୁଖତା ହାସଲ କରିଛି?

- (A) PCR
- (B) CRISPR-Cas9
- (C) DNA sequencing
- (D) Microarray analysis

49. କେଉଁ ଜେନେଟିକ୍ ବ୍ୟତିକ୍ରମରେ ଉପଚାର ପାଇଁ କ୍ଲିନିକାଲ୍ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ଜିନ୍ ଏଡିଟିଙ୍ଗ୍ ସଫଳତା ସହ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଥାଏ।

- (A) Cystic fibrosis
- (B) Huntington's disease
- (C) Sickle cell anaemia
- (D) Diabetes

50. ଜେନେଟିକାଲି ପରିବର୍ତ୍ତିତ (GM) ଶସ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଲାଭ କ'ଣ?

- (A) କୀଟର ପ୍ରଭାବ ବୃଦ୍ଧିକରେ
- (B) ପୋଷକତତ୍ତ୍ୱ ହ୍ରାସକରେ
- (C) ଶସ୍ୟ ଅମଳ ଏବଂ କୀଟ ପ୍ରତିରୋଧକୁ ବୃଦ୍ଧି କରେ
- (D) ଦୀର୍ଘ ବୃଦ୍ଧି ଅବଧି

Direction (Q. Nos. 51 & 52) : In questions given below, a part of the sentence is *italicised and underlined*. Below are given alternatives to the *italicised* part which may improve the sentence. Choose the correct alternative. In case no improvement needed, option (D) is the answer :

1. The workers are hell bent at getting what is due to them.

- (A) hell bent on getting
- (B) hell bent for getting
- (C) hell bent upon getting
- (D) No improvement

When it was feared that the serfs might go too far and gain their freedom from serfdom, the Protestant leaders joined the princes at crushing them.

- (A) into crushing
- (B) in crushing
- (C) without crushing
- (D) No improvement

In the following question, choose the word which is the exact OPPOSITE of the given word :

ENORMOUS

- A) Soft
- B) Average
- C) Tiny
- D) Weak

Some proverbs/idioms are given below together with their meanings. Choose the correct meaning of proverb/idiom :

To keep one's temper

-) To become angry
-) To be in good mood
-) To preserve one's energy
-) None of the above

Find the **correctly** spelt word.

- Efficient
- Treatmeant
- Beterment
- Employd

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 51 & 52) : ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର କିଛି ଅଂଶ ବକ୍ରାତ୍ମକ ଓ ରେଖାଙ୍କିତ ଅଟେ। ଏହି ବକ୍ରାତ୍ମକ ଅଂଶ ସଂପର୍କିତ ବିକଳ୍ପମାନ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି। ଯାହା ବାକ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇ ପାରିବ। ଉପଯୁକ୍ତ ବିକଳ୍ପଟିକୁ ବାଛି। ଯଦି, କୌଣସି ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ଆବଶ୍ୟକତା ନ ଥାଏ, ତେବେ ଉତ୍ତରଟି (D) ହେବ।

51. The workers are hell bent at getting what is due to them.

- (A) hell bent on getting
- (B) hell bent for getting
- (C) hell bent upon getting
- (D) No improvement

52. When it was feared that the serfs might go too far and gain their freedom from serfdom, the Protestant leaders joined the princes at crushing them.

- (A) into crushing
- (B) in crushing
- (C) without crushing
- (D) No improvement

53. ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦକୁ ବାଛି ଯାହା ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦର ଠିକ୍ ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଅଟେ।

ଏନୋରମସ୍ (ENORMOUS)

- (A) ସଫ୍ଟ (Soft)
- (B) ଆଭରେଜ୍ (Average)
- (C) ଟିନି (Tiny)
- (D) ଉଦ୍ଭବ୍ (Weak)

54. ନିମ୍ନରେ କେତେକ ପ୍ରୋଭର୍ବ/ଇଡ଼ିୟମ (proverbs/idioms) ଅର୍ଥ ସହିତ ଏକାଠି ଦିଆଯାଇଛି। ପ୍ରୋଭର୍ବ/ଇଡ଼ିୟମ (proverb/idiom)ର ଠିକ୍ ଅର୍ଥକୁ ବାଛି।

To keep one's temper

- (A) To become angry
- (B) To be in good mood
- (C) To preserve one's energy
- (D) None of the above

55. ଠିକ୍ ବନାନ ଥିବା ଶବ୍ଦକୁ ବାଛି।

- (A) Efficient
- (B) Treatmeant
- (C) Beterment
- (D) Employd

... and answer the following :

I felt the wall of the tunnel shiver. The master alarm squealed through my earphones. Almost simultaneously, Jack yelled down to me that there was a warning light on. Fleeting but spectacular sights snapped into and out of view, the snow, the shower of debris, the moon, looming close and big, the dazzling sunshine for once unfiltered by layers of air. The last twelve hours before re-entry were particular bone-chilling. During this period, I had to go up into command module. Even after the fiery re-entry splashing down in 81° water in South Pacific, we could still see our frosty breath inside the command module.

56. Which one of the following reasons would one consider as more as possible for the warning lights to be on?

- (A) There was a shower of debris
- (B) Jack was yelling
- (C) A catastrophe was imminent
- (D) The moon was looming close and big

57. The statement that the dazzling sunshine was "for once unfiltered by layers of air" means

- (A) that the sun was very hot
- (B) that there was no strong wind
- (C) that the air was unpolluted
- (D) None of the above

58. The word 'Command Module' used twice in the given passage indicates perhaps that it deals with

- (A) an alarming journey
- (B) a commanding situation
- (C) a journey into outer space
- (D) a frightful battle

... ଦିଆ

I felt the wall of the tunnel shiver. The master alarm squealed through my earphones. Almost simultaneously, Jack yelled down to me that there was a warning light on. Fleeting but spectacular sights snapped into and out of view, the snow, the shower of debris, the moon, looming close and big, the dazzling sunshine for once unfiltered by layers of air. The last twelve hours before re-entry were particular bone-chilling. During this period, I had to go up into command module. Even after the fiery re-entry splashing down in 81° water in South Pacific, we could still see our frosty breath inside the command module.

56. ନିମ୍ନୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟିକୁ ସର୍ତ୍ତକ ଆଲୋକ ଜଳିବାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାରଣ ଭାବେ ଜଣେ ବିଚାର କରିବ?

- (A) There was a shower of debris
- (B) Jack was yelling
- (C) A catastrophe was imminent
- (D) The moon was looming close and big

57. The statement that the dazzling sunshine was "for once unfiltered by layers of air" means

- (A) that the sun was very hot
- (B) that there was no strong wind
- (C) that the air was unpolluted
- (D) None of the above

58. ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ 'କମାଣ୍ଡ ମଡ୍ୟୁଲ' (Command Module) ଶବ୍ଦ ଦୁଇଥର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି, ବୋଧହୁଏ ଏହା ସୂଚିତ କରେ -

- (A) an alarming journey
- (B) a commanding situation
- (C) a journey into outer space
- (D) a frightful battle

59. In the question given below, out of the four alternatives, choose the one which can be substituted for the given word/sentence :

Extreme old age when a man behaves like a fool.

- (A) Imbecility
- (B) Senility
- (C) Dotage
- (D) Superannuation

60. In the following question, choose the word which best expresses the meaning of the given word :

EMBEZZLE

- (A) Misappropriate
- (B) Balance
- (C) Remunerate
- (D) Clear

61. **Direction :** Choose the **correct** option considering the statements followed by the conclusions :

Statements :

- (a) Some panthers are cats.
- (b) All cats are mammals.
- (c) Some mammals are not panthers.

Conclusions :

- (i) Some mammals are panthers.
- (ii) All panthers are mammals.
- (iii) All cats are panthers.
- (iv) All mammals are panthers.

- (A) None follows
- (B) Only (i) follows
- (C) Only (i) and (ii) follow
- (D) Only (ii) and (iii) follow

59. ନିମ୍ନ ପ୍ରବଚନ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଚାରୋଟି ବିକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିକୁ ବାଛି, ଯାହାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ/ବାକ୍ୟ ପ୍ରତିବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ।
Extreme old age when a man behaves like a fool.

- (A) Imbecility
- (B) Senility
- (C) Dotage
- (D) Superannuation

60. ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବାଛି ଯାହା ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥକୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବେ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥାଏ।

EMBEZZLE

- (A) Misappropriate
- (B) Balance
- (C) Remunerate
- (D) Clear

61. ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା : ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଅନୁସରଣ କରା ବିବୃତ୍ତିର ବିବେଚନା କରି ସଠିକ ବିକଳ୍ପଟିକୁ ଚୟନ କର।

ଉକ୍ତି ସମୂହ :

- (a) କେତେକ ଚିତାବାଘ ବିଲେଇ ଅଟନ୍ତି।
- (b) ସମସ୍ତ ବିଲେଇ ପ୍ରାଣୀପାୟୀ ଅଟନ୍ତି।
- (c) କେତେକ ପ୍ରାଣୀପାୟୀ ଚିତାବାଘ ନୁହଁନ୍ତି।

ସିଦ୍ଧାନ୍ତ :

- (i) କେତେକ ପ୍ରାଣୀପାୟୀ ଚିତାବାଘ ଅଟନ୍ତି।
- (ii) ସମସ୍ତ ଚିତାବାଘ ପ୍ରାଣୀପାୟୀ ଅଟନ୍ତି।
- (iii) ସମସ୍ତ ବିଲେଇ ଚିତାବାଘ ଅଟନ୍ତି।
- (iv) ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀପାୟୀ ଚିତାବାଘ ଅଟନ୍ତି।

- (A) ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ନୁହେଁ
- (B) କେବଳ ନିମ୍ନୋକ୍ତ (i)
- (C) କେବଳ ନିମ୍ନୋକ୍ତ (i) ଓ (ii)
- (D) କେବଳ ନିମ୍ନୋକ୍ତ (ii) ଓ (iii)

62. Divayabh gave an application for a new passport to the clerk on Monday afternoon. Next day was a holiday. So, the clerk cleared the papers on the next working day on resumption of duty. The senior clerk checked it on the same day but forwarded it to the head clerk on the next day. The head clerk decided to dispose the case on the subsequent day. On which of the following days was the case put up to the head clerk by the senior clerk?
- (A) Wednesday
(B) Thursday
(C) Friday
(D) None of the above

63. **Direction :** Choose the **correct** option considering the statements followed by the conclusions.

Statements :

- (a) Some desks are apartments.
(b) All apartments are cars.
(c) Some cars are trucks.

Conclusions :

- (i) Some desks are trucks.
(ii) Some desks are cars.
(iii) Some cars are apartments.
(iv) No truck is a desk.
(A) None follows
(B) Only (ii) and (iii) follow
(C) Either only (i) or (ii), (iii) and (iv) follow
(D) Either only (i) or (iv), (ii) and (iii) follow

64. Complete the following series :

E-5, G-7, I-9, K-11, ?

- (A) L-13, N-14
(B) M-13, O-15
(C) L-12, M-14
(D) K-12, M-14

62. Divayabh gave an application for a new passport to the clerk on Monday afternoon. Next day was a holiday. So, the clerk cleared the papers on the next working day on resumption of duty. The senior clerk checked it on the same day but forwarded it to the head clerk on the next day. The head clerk decided to dispose the case on the subsequent day. On which of the following days was the case put up to the head clerk by the senior clerk?
- (A) Wednesday
(B) Thursday
(C) Friday
(D) None of the above

63. ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା : ଶିକ୍ଷାତ ଦ୍ଵାରା ଅନୁସରଣ କରା ବିବୃତ୍ତିର ବିବେଚନା କରି ସଠିକ ବିକଳ୍ପଟିକୁ ଚୟନ କର।

ଉକ୍ତି ସମୂହ :

- (a) କେତେକ ଡେସ୍କ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଅଟେ।
(b) ସମସ୍ତ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ କାର୍ ଅଟେ।
(c) କେତେକ କାର୍ ଟ୍ରକ୍ ଅଟେ।

ଶିକ୍ଷାତ :

- (i) କେତେକ ଡେସ୍କ ଟ୍ରକ୍ ଅଟେ।
(ii) କେତେକ ଡେସ୍କ କାର୍ ଅଟେ।
(iii) କେତେକ କାର୍ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଅଟେ।
(iv) କୌଣସି ଟ୍ରକ୍ ଡେସ୍କ ନୁହେଁ।
(A) ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ନୁହେଁ
(B) କେବଳ ନିମ୍ନୋକ୍ତ (ii) ଏବଂ (iii)
(C) କେବଳ ନିମ୍ନୋକ୍ତ (i) ବା (ii), (iii) ଏବଂ (iv)
(D) କେବଳ ନିମ୍ନୋକ୍ତ (i) ବା (iv), (ii) ଏବଂ (iii)

64. କ୍ରମକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର :

E-5, G-7, I-9, K-11, ?

- (A) L-13, N-14
(B) M-13, O-15
(C) L-12, M-14
(D) K-12, M-14

65. In a row of children, Bali is seventh from the left and Moti is fourth from the right. When Bali and Moti exchange positions, Bali will be the fifteenth from the left. What will be Moti's position from the right?

- (A) Eighth
- (B) Fourth
- (C) Eleventh
- (D) Twelfth

66. A woman presents a man as the son of the brother of her mother. How is the man related to the woman?

- (A) Nephew
- (B) Son
- (C) Cousin
- (D) Uncle

67. Facing a man in the eye, Nero said, "Your son is my son's uncle." How is the man related to Nero?

- (A) Brother
- (B) Father
- (C) Uncle
- (D) Grandfather

68. If "!" denotes "added to", "@" denotes "divided by", "%" denotes "multiplied by" and "^" denotes "subtracted from", then $13 ! 102 @ 6 \% 2 ^ 41 = ?$

- (A) 6
- (B) 9
- (C) 14
- (D) 12

65. ପିଲାମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ିରେ ବାଲି ବାମରୁ ସପ୍ତମ, ମୋତି ଡାହାଣରୁ ଚତୁର୍ଥ। ଯେତେବେଳେ ବାଲି ଓ ମୋତି ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି, ବାଲି ବାମରୁ ପଞ୍ଚଦଶ ସ୍ଥାନରେ ରହିବ। ଡାହାଣରୁ ମୋତିର ସ୍ଥାନ କେତେ ହେବ?

- (A) ଅଷ୍ଟମ
- (B) ଚତୁର୍ଥ
- (C) ଏକାଦଶ
- (D) ଦ୍ଵାଦଶ

66. ଜଣେ ମହିଳା ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ଭାଇର ପୁଅ ରୂପେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି। ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣଙ୍କ ମହିଳାଙ୍କ ସହ କିପରି ସଂପର୍କିତ?

- (A) ପୁତୁରା
- (B) ପୁଅ
- (C) ଜ୍ଞାତି
- (D) ମାମୁ

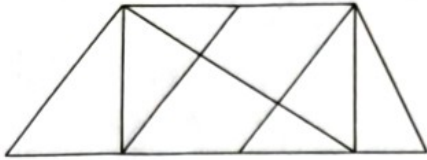
67. ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆଖି ସାମନାରେ ଦେଖି, ନେରୋ କହିଲା, "ତୁମର ପୁଅ ମୋ ପୁଅର ଦାଦା ଅଟନ୍ତି।" ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣଙ୍କ ନେରୋ ସହିତ କିପରି ସଂପର୍କିତ?

- (A) ଭାଇ
- (B) ବାପା
- (C) ଦାଦା
- (D) ଜେଜେବାପା

68. ଯଦି "!" ମିଶାଣ, "@" ହରଣ, "%" ଗୁଣନ ଏବଂ "^" ପେଢ଼ାଣକୁ ସୂଚିତ କରେ, ତେବେ $13 ! 102 @ 6 \% 2 ^ 41 = ?$

- (A) 6
- (B) 9
- (C) 14
- (D) 12

69. Find the number of triangles in the given figure :

- (A) 8
- (B) 10
- (C) 12
- (D) 14

70. Find the number of triangles in the given figure :

- (A) 22
- (B) 24
- (C) 26
- (D) 28

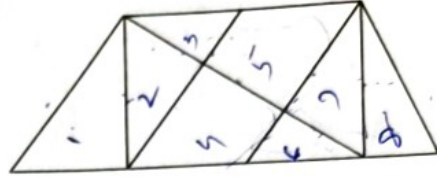
71. If the marked price of 30 articles is equal to the selling price of 40 articles, then find the % discount.

- (A) 25%
- (B) 33.33%
- (C) 75%
- (D) 20%

72. A student scores 36% marks and he fails by 32 marks. But if he scores 48% marks then he will get 64 marks more than the passing marks. Find the pass percentage.

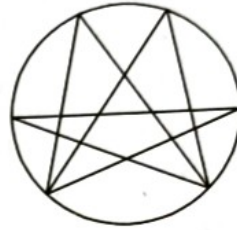
- (A) 40%
- (B) 50%
- (C) 35%
- (D) 45%

69. ପ୍ରଦତ୍ତ ଚିତ୍ରରେ ତ୍ରିଭୁଜାକାର କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ଖୋଜି ବାହାର କର।

- (A) 8
- (B) 10
- (C) 12
- (D) 14

70. ପ୍ରଦତ୍ତ ଚିତ୍ରରେ ତ୍ରିଭୁଜାକାର କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ଖୋଜି ବାହାର କର।

- (A) 22
- (B) 24
- (C) 26
- (D) 28

71. ଯଦି 30 ଟି ଦ୍ରବ୍ୟର ସୂଚିତ ମୂଲ୍ୟ 40 ଟି ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ସମାନ, ତେବେ ରିହାତି % କେତେ ଖୋଜି ବାହାର କର ?

- (A) 25%
- (B) 33.33%
- (C) 75%
- (D) 20%

72. ଜଣେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ 36% ନମ୍ବର ରଖି 32 ନମ୍ବରରେ ଫେଲ୍ ହୁଏ। କିନ୍ତୁ, ଯଦି ସେ 48% ନମ୍ବର ରଖେ, ତେବେ ସେ ପାଶ ନମ୍ବର ଠାରୁ 64 ନମ୍ବର ଅଧିକ ପାଇବା ପାଶ ହାର ଖୋଜି ବାହାର କର।

- (A) 40%
- (B) 50%
- (C) 35%
- (D) 45%

73. The monthly incomes of X and Y are in the ratio of 4 : 3 and their monthly expenses are in the ratio of 3 : 2. However, each saves ₹ 6,000 per month. What is their total monthly income?

- (A) ₹ 28,000
- (B) ₹ 42,000
- (C) ₹ 56,000
- (D) ₹ 84,000

74. P works thrice as fast as Q, whereas P and Q together can work four times as fast as R. If P, Q and R work together on a job, then in what ratio should they share the earnings?

- (A) 3 : 1 : 1
- (B) 3 : 2 : 4
- (C) 4 : 3 : 4
- (D) 3 : 1 : 4

75. 8 men can do a piece of work in 12 days while 20 women can do it in 10 days. In how many days 12 men and 15 women together can complete the same work?

- (A) 4
- (B) 5
- (C) 6
- (D) 7

73. X ଓ Y ର ମାସିକ ଆୟର ଅନୁପାତ 4 : 3 ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମାସିକ ବ୍ୟୟର ଅନୁପାତ 3 : 2 । ତେବେ, ଯଦି ଉଭୟ ମାସକୁ ₹ 6,000 ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚୟ କରନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ମୋଟ ମାସିକ ଆୟ କେତେ?

- (A) ₹ 28,000
- (B) ₹ 42,000
- (C) ₹ 56,000
- (D) ₹ 84,000

74. P, Q ଠାରୁ ତିନିଗୁଣା ଶୀଘ୍ର କାମ କରେ, ପରନ୍ତୁ, P ଓ Q ଏକତ୍ର R ଠାରୁ ଚାରିଗୁଣା ଶୀଘ୍ର କାମ କରିପାରିବେ। ଯଦି P, Q ଓ R ଏକତ୍ର ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନେ ନିଜର ଆୟକୁ କେଉଁ ଅନୁପାତରେ ବାଣ୍ଟିବେ।

- (A) 3 : 1 : 1
- (B) 3 : 2 : 4
- (C) 4 : 3 : 4
- (D) 3 : 1 : 4

75. 8 ଜଣ ପୁରୁଷ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକୁ 12 ଦିନରେ କରୁଥିବା ବେଳେ 20 ଜଣ ମହିଳା ଏହାକୁ 10 ଦିନରେ କରନ୍ତି। କେତେ ଦିନରେ 12 ଜଣ ପୁରୁଷ ଓ 15 ଜଣ ମହିଳା ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମାପ୍ତ କରିବେ?

- (A) 4
- (B) 5
- (C) 6
- (D) 7

Direction (Q. Nos. 76-80) : In each question below is given a statement followed by three courses of action numbered (i), (ii) and (iii). A course of action is a step or administrative decision to be taken for improvement, follow-up or further action in regard to the problem, policy, etc. On the basis of the information given in the statement, you have to assume everything in the statement to be true, then decide which of the suggested courses of action logically follow(s) for pursuing :

76. Statement : The school dropout rate in many districts in the State has increased sharply during the last few years as the parents of these children make them work in the fields owned by others to earn enough for them to get at least one meal a day.

Courses of action :

- (i) The Government should put up a mechanism to provide food grains to the poor people in these districts through public distribution system to encourage the parents to send their wards to school.
- (ii) The Government should close down some of these schools in the district and deploy the teachers of these schools to nearby schools and also ask remaining students to join these schools.
- (iii) The Government should issue arrest warrants for all the parents who force their children to work in fields instead of attending classes.

- (A) Only (i)
- (B) Only (ii)
- (C) Only (iii)
- (D) Only (i) and (ii)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା (ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା 76-80) : ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଉକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି ଯାହା (i), (ii) ଏବଂ (iii) ରୂପେ ଚିହ୍ନିତ ତିନୋଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା ଦ୍ଵାରା ଅନୁସୂଚିତ। ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା ଗୋଟିଏ ପଦକ୍ଷେପ କିମ୍ବା ନେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଶାସନିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ଅନୁସରଣ କିମ୍ବା ସମସ୍ୟା, ନୀତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି। ଉକ୍ତିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଆଧାରରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଉକ୍ତିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ କଥାକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ। ତେବେ, ପ୍ରସ୍ତାବିତ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ନ୍ୟାୟସଂଗତ ଭାବେ ଅନୁସରଣ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରନ୍ତୁ।

76. ଉକ୍ତି : ବିଗତ କିଛି ବର୍ଷରେ ତୀବ୍ର ଭାବେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାଡ଼ିବା ହାର ରାଜ୍ୟର ଅଧିକାଂଶ ଜିଲ୍ଲାରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି। କାରଣ ଏହି ପିଲାଙ୍କ ପିତାମାତାମାନେ ଅତି କମ୍‌ରେ ଦିନକୁ ଗୋଟିଏ ବେଳା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ରୋଜଗାର ନିମିତ୍ତ ଅନ୍ୟର ଜମିରେ ସେମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇଥାନ୍ତି।

କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା :

- (i) ପିତାମାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପିଲାଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପଠାଇବା ନିମିତ୍ତ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣ ବଣ୍ଟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ନିମିତ୍ତ ସରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ।
- (ii) ସରକାର ଜିଲ୍ଲାରେ ଏହି ଭଳି କେତେକ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଉଚିତ। ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିକଟସ୍ଥ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନିଯୋଜିତ କରିବା ସହିତ ରହିଯାଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଯୋଗଦେବାକୁ କହିବା ଉଚିତ।
- (iii) ଶ୍ରେଣୀରେ ଯୋଗଦେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ କ୍ଷେତରେ କାମ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ପିତାମାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗିରଫ୍ ପରଦ୍ଵାରା ସରକାର ଜାରି କରିବା ଉଚିତ।

- (A) କେବଳ (i)
- (B) କେବଳ (ii)
- (C) କେବଳ (iii)
- (D) କେବଳ (i) ଓ (ii)

77. **Statement** : One aspirant was killed due to stampede while participating in a recruitment drive of police constables.

Courses of action :

- (i) The officials in-charge of the recruitment process should immediately be suspended.
- (ii) A team of officials should be asked to find out the circumstances which led to the death of the aspirant and submit its report within a week.
- (iii) The Government should ask the home department to stagger the number of aspirants over more number of days to avoid such incidents in future.

- (A) Only (i)
- (B) Only (ii)
- (C) Only (iii)
- (D) Only (ii) and (iii)

78. **Statement** : A heavy unseasonal downpour during last two days has paralysed the normal life in the State in which five persons were killed but this has provided a huge relief to the problem of acute water crisis in the State.

Courses of action :

- (i) The State Government should set up a committee to review the alarming situation.
- (ii) The State Government should immediately remove all the restrictions, on use of potable water in all the major cities in the State.
- (iii) The State Government should send relief supplies to all the affected areas in the State.

- (A) None
- (B) Only (i)
- (C) Only (ii) and (iii)
- (D) Only (iii)

77. **ଉତ୍ତର** : ପୋଲିସ୍ କନଷ୍ଟେବଲ ନିଯୁକ୍ତି ଅଭିଯାନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ ଜଣେ ଆଶାୟୀଙ୍କର ଦଳାଚକଟାରେ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲେ।

କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା :

- (i) ନିୟୋଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକୃତ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ତତ୍କାଳ ନିଲମ୍ବିତ ହେବା ଉଚିତ।
- (ii) କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆଶାୟୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ତାହା ଖୋଜି ବାହାର କରି ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଅଧିକୃତ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଦଳକୁ କହିବା ଉଚିତ।
- (iii) ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହି ଭଳି ଘଟଣାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ପାଇଁ ସରକାର ଗୃହମନ୍ତ୍ରାଳୟକୁ ଆଶାୟୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅନୁସାରେ ଅଧିକ ଦିନ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ।

- (A) କେବଳ (i)
- (B) କେବଳ (ii)
- (C) କେବଳ (iii)
- (D) କେବଳ (ii) ଓ (iii)

78. **ଉତ୍ତର** : ବିଗତ ଦୁଇ ଦିନ ଧରି ଭୀଷଣ ଅନିୟମିତ ବର୍ଷା ରାଜ୍ୟରେ ସାଧାରଣ ଜୀବନକୁ ଅତଳ କରି- ଦେଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ପାଞ୍ଚଜଣ ଲୋକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି। କିନ୍ତୁ, ଏହା ରାଜ୍ୟରେ ଗଭୀର ଜଳ ସଙ୍କଟ ଜନିତ ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ଅଧିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି।

କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା :

- (i) ସଙ୍କଟ ପରିସ୍ଥିତିର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକ କମିଟି ଗଠନ କରିବା ଉଚିତ।
- (ii) ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ସହର ଗୁଡ଼ିକରେ ପାନୀୟଜଳ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତତ୍କାଳ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଉଠାଇନେବା ଉଚିତ।
- (iii) ରାଜ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରିଲିଫ୍ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଣ କରିବା ଉଚିତ।

- (A) କୌଣସିଟି ନୁହେଁ
- (B) କେବଳ (i)
- (C) କେବଳ (ii) ଓ (iii)
- (D) କେବଳ (iii)

79. Statement : A large private bank has decided to retrench one-third of its employees in view of the huge losses incurred by it during the past three quarters.

Courses of action :

- (i) The Government should issue a notification to general public to immediately stop all transactions with the bank.
- (ii) The Government should direct the bank to refrain from retrenching its employees.
- (iii) The Government should ask the central bank of the country to initiate an enquiry into the bank's activities and submit its report.

- (A) None
- (B) Only (i)
- (C) Only (ii)
- (D) Only (iii)

80. Statement : Many political activists have decided to stage demonstrations and block traffic movement in the city during peak hours to protest against the steep rise in the prices of essential commodities.

Courses of action :

- (i) The Government should immediately ban all forms of agitations in the country.
- (ii) The police authority of the city should deploy additional forces all over the city to help traffic movement in the city.
- (iii) The State administration should carry out preventive arrests of the known criminals staying in the city.

- (A) Only (i)
- (B) Only (ii)
- (C) Only (iii)
- (D) Only (i) and (ii)

79. ଉକ୍ତି : ବିଗତ ତିନୋଟି ତ୍ରୟ ମାସିକ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅତ୍ୟଧିକ କ୍ଷତି ହେତୁ ଏକ ବୃହତ ଘରୋଇ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହାର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛି।

କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା :

- (i) ଏହି ବ୍ୟାଙ୍କ ସହ କାରବାର ବନ୍ଦ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସରକାର ତତ୍କାଳ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିବା ଉଚିତ।
- (ii) ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବାହାର କରିବାରୁ ବିରତ ରହିବା ପାଇଁ ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଉଚିତ।
- (iii) ବ୍ୟାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ରିପୋର୍ଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଦେଶର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ସରକାର କହିବା ଉଚିତ।

- (A) କୌଣସିଟି ନୁହେଁ
- (B) କେବଳ (i)
- (C) କେବଳ (ii)
- (D) କେବଳ (iii)

80. ଉକ୍ତି : ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଖାଉଟି ଦ୍ରବ୍ୟର ଅତ୍ୟଧିକ ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି ବିପକ୍ଷରେ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତବହୁଳ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସହରରେ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏବଂ ଯାତାୟତକୁ ଅବରୋଧ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଅନେକ ରାଜନୈତିକ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି।

କାର୍ଯ୍ୟ ଧାରା :

- (i) ଦେଶରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବିକ୍ଷୋଭକୁ ସରକାର ତୁରନ୍ତ ନିଷିଦ୍ଧ କରିବା ଉଚିତ।
- (ii) ସହରରେ ଯାତାୟତକୁ ସହାୟତା କରିବା ନିମିତ୍ତ ସମଗ୍ର ସହରରେ ଅତିରିକ୍ତ ପୋଲିସ ବାହିନୀକୁ ପୋଲିସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିୟୋଜିତ କରିବା ଉଚିତ।
- (iii) ସହରରେ ରହୁଥିବା ଜଣାଶୁଣା ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱରୂପ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଶାସନ ଗିରଫ କରିବା ଉଚିତ।

- (A) କେବଳ (i)
- (B) କେବଳ (ii)
- (C) କେବଳ (iii)
- (D) କେବଳ (i) ଓ (ii)